

Spastic Paresis; kostbaar defect bij melkvee

De afgelopen jaren is er terecht aandacht voor de steeds rechttere achterbeenstand bij Holsteins. We zien té vaak jonge dieren die een veel rechttere stand dan optimaal van zij-aanzicht hebben, waardoor ze vaak weinig souplesse en een minder goede mobiliteit tonen. Mits we op veel bedrijven lineaire data objectief blijven vastleggen, hebben we gelukkig de mogelijkheid om met fokwaarden stieren te identificeren die een rechte, optimale of krommende achterbeenstand vererven. Het is op basis van betrouwbaar gemeten data (dochtergeteste stieren) goed mogelijk hiermee te corrigeren.

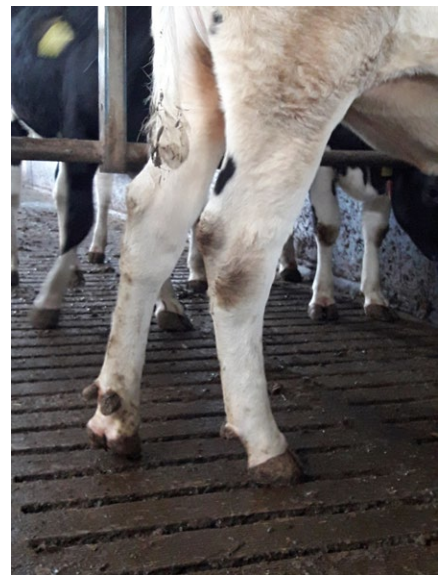
Er is echter een ander probleem onder melkvee wat volledig onderbelicht is, maar grote economische schade brengt en vaak ten onrechte verward wordt met rechte achterbeenstand: "Strekpoot" ofwel "Spastic Paresis" (SP). Daarom eerst een toelichting op dit fenomeen: volgens diverse publicaties is Streckpoot een erfelijke aandoening waarbij het spronggewricht abnormaal wordt gestrekt als gevolg van een continue krampstoestand in de achillespees, waarbij de hak niet gebogen kan worden. Deze aandoening openbaart zich bij Holsteins in de regel op een leeftijd van 6-8 maanden. In lichte gevallen staat de klauw nog op de grond, in ernstige krampgevallen wijst de klauw naar achter. Soms zijn beide benen aangetast en dieren met de afwijking liggen veel. Herkent u dit fenomeen? Als paringsadviseur heb ik dit defect helaas teveel gezien. Het regelmatig voorkomen van SP wordt door dierenartsen bevestigd, waarbij het binnen verschillende bedrijfssystemen optreedt. Omdat het aannemelijk is dat het defect erfelijk is, adviseer ik om deze dieren niet te gebruiken voor de fokkerij, maar blijft het toch geregeld voorkomen. Dat is uiteraard zeer kostbaar, omdat deze dieren niet goed mobiel zijn, hierdoor minder presteren en over het algemeen niet lang aanwezig blijven.

Nu wordt wel gezegd dat dit het gevolg is van fokkerij op steeds rechttere beenstand. Bij de uitwassen is dit zeker mogelijk (bijv. Flagship met -5,87 zijbeenstand...), maar ik kom ook dieren met Streckpoot tegen waarbij het andere achterbeen een lichte kromming vertoont! Ook de vaders van deze dieren hebben

regelmatig een fokwaarde met bovengemiddelde (krommende) beenstand. Daarom moeten we dit defect mijn inziens onafhankelijk van beenstand benaderen. Op een recente reis bezochten wij een KI-station, waar wij tijdens onze busrit langs open stallen een volwassen stier met heel duidelijke strekpootafwijking zagen. Ik was in de veronderstelling dat KI's geen sperma zouden verkopen van dieren met zo'n ernstig defect... Bij overleg met diverse betrokkenen in de KI-wereld is gemeld dat dierenartsen toezicht houden op de gezondheid van dieren. Tegelijkertijd wegen financiële belangen zwaar wanneer hoge indexdieren voor veel geld zijn aangekocht met de potentie tot grote vraag naar hun sperma. Hier wordt een deel van het probleem duidelijk; door de race naar hoge indexen lijken dergelijke aspecten ondergeschikt aan de genetisch hoogste progressie. Maar in alle realiteit; een melkveehouder merkt echt het verschil niet tussen dieren met een vader van 2750 of 2850 TPI, maar wél of een dier met een gebrek niet goed functioneert en té jong sneuvelt. Hun opfokkosten zijn dan nog lang niet terugverdiend.

Onafhankelijk van beenstand!

Ik denk dat meer genetisch onderzoek nodig is om de oorzaak en mogelijke dragers van Streckpoot in kaart te brengen, wat tijdrovend is. Belangrijker is dat nu al iedereen in de fokkerij-wereld zijn verantwoording neemt. In Nederland is al vaker gesproken (nu nog de uitvoering) over het invoeren van meer gedetailleerde redenen bij afvoermelding. Nu is er de algemene afvoerreden "beengebreeken", waarmee je dergelijke problemen nog niet in kaart krijgt. Daarnaast is het van groot belang dat KI's net als bij andere genetische eigenschappen melding maken van defecten. Als de stier wordt aangeboden met een melding van "SP" bij zijn informatie (naast aAa-code etc.) is het aan de veehouders of het risico genomen kan worden. Afsluitend roep ik de fokkerij-wereld en vooral stamboeken op het gesprek hierover aan te gaan,

Voorbeelden van strekpoot

en het belang van een gezonde koeienpopulatie (lange termijn) naast het belang van de melkveehouder zwaar te wegen. Dat geldt zowel voor beperking van inteelt-toename alsook voor genetische defecten, omdat niet alleen het inkomen van de eindgebruiker direct beïnvloed wordt, maar de hele melkveewereld ervaart de gevolgen ervan.

Huib Peek,

Onafhankelijk fokkerijadviseur